

Területi adatok elérhetősége és hasznosítása

A kis- és középvállalkozások számára az új piacokra való belépés, illetve a meglévő piacokra új termék vagy szolgáltatás bevezetése miatt elengedhetetlen, hogy feltérképezzék az adott kisebb vagy nagyobb területi egység vásárlóerejét, jövedelmi helyzetét. A **Központi Statisztikai Hivatal (KSH) területi adatainak segítségével a vármegyék, a járások vagy akár a települések esetében is elkészíthető egy olyan társadalmi-gazdasági helyzetfeltáró dokumentum, amely az említett piacbővítést, új termékek és szolgáltatások bevezetését kellő mértékben megalapozhatja.**

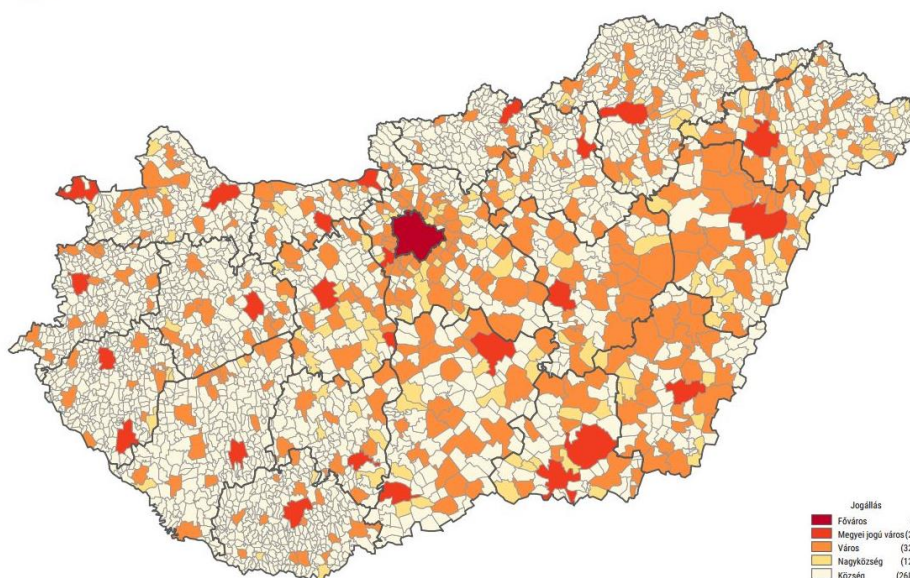
Az alábbiakban tömören bemutatjuk a KSH egyedülálló adatvagyonának egyik kulcsfontosságú részét, azaz a területi adatok tartalmi és közzétételi vonatkozásait, formáit.

A **területi statisztika** területegységekhez, településekhez kötött adatokba enged betekintést. Magába foglalja a régiók, vármegyék, járások, települések és a közigazgatási határoktól eltérő területegységek (például településen belüli részek, népszámlálási tömbök) helyzetének és fejlettségének részletes és átfogó statisztikáit.

A különböző területi szinteken való publikálást legtöbbször az adatgyűjtés célja és jellege befolyásolja. Különböző részletességű adatokat kínálnak a teljes körű, a társadalom egészét érintő felvételek, mint például a népszámlálások, illetve az érintett sokaság egy részének megkérdezésén alapuló kis- és nagymintás adatgyűjtések. Az adatgyűjtések mellett az adminisztratív forrásokból származó adatok is lehetővé teszik a területi adatok felhasználását. A statisztikai hivatalok világszerte arra törekednek, hogy egyre több témában bocsássanak rendelkezésre minél részletesebb, akár a településnél mélyebb bontású adatokat is. A Központi Statisztikai Hivatal is részese és támogatója ennek a folyamatnak.

MAGYARORSZÁG TELEPÜLÉSEI JOGÁLLÁS SZERINT, 2022. MÁJUS 1.

Forrás: www.ksh.hu – Területi atlasz – Települések – Központi Statisztikai Hivatal

A kis- és középvállalkozások számára tevékenységük tervezéséhez, akár a működésükhöz szükséges erőforrások tervezése, akár a piaci lehetőségeik felmérése céljából az általános, országos szinten értelmezhető folyamatokon túl, kiemelten fontos a releváns települések, illetve azok közvetlen környezetét képező területek adatainak ismerete is. Ezen adatok elérésére a KSH honlapja több lehetőséget is nyújt:

- **Tájékoztatási adatbázis**

A Tájékoztatási adatbázis települési, a főváros esetében pedig kerületi szintű adatokkal gazdagon ellátott, nyilvános és térítésmentesen használható. Az adatbázisban elérhető a *Területi statisztika* adatkör, amely az ország valamennyi településére és a főváros kerületeire vonatkozóan a legfontosabb számszerű információkat tartalmazza, témák szerint rendszerezve. Az elérhető konkrét mutatókkal – akár keresztáblázatos megjelenítésével –, átfogó képet kaphatunk az adott település, térség társadalmi-gazdasági helyzetéről.

A Területi statisztika témakör lehetőséget nyújt az időbeli és a térbeli összehasonlításra is, hiszen a legtöbb mutató esetében az ezredfordulótól kezdve állnak rendelkezésre az adatok. A térbeli összehasonlítás különböző szinteken lehetséges: az adatbázis követi a közigazgatási beosztást (település, járás, vármegye, régió), emellett azonban számos további jellemző alapján (például agglomerációk, borvidékek, turisztikai térségek) nyújt lehetőséget az adat-összeállításra.

Rendkívüli és egyedi adatkinsz **a népszámlálások során gyűjtött információk** halmaza. A *Területi statisztika* adatkör valamennyi településre vonatkozóan tartalmazza a népszámlálások legfontosabb adatait, már az 1970-es számlálástól kezdve.

A Tájékoztatási adatbázis kezeléséről, annak [felhasználói kézikönyve](#) tartalmaz hasznos információkat.

- **Népszámlálási adatbázis**

A Tájékoztatási adatbázis népszámlálási adatköre mellett egy külön adatbázisba rendszerezve érhetők el a három legutóbbi (2001, 2011 és 2022. évi) népszámlálás adatai.

A népszámlálás eredményei számos területen hasznosíthatók:

- adatai megbízható alapot nyújtanak a településeket érintő legfontosabb gazdasági, szociális és területfejlesztési döntések előkészítéséhez;
- fontos információval szolgálnak a helyi ellátási, szolgáltatási igényekről, amelyek ismeretében biztosabban tervezhető például egy új üzlet megnyitása vagy a helyi szolgáltatások bővítése;
- láthatóvá teszik társadalmunk kisebb csoportjait, például a fogyatékkal élőket, a nemzetiségi, vallási közösségeket.

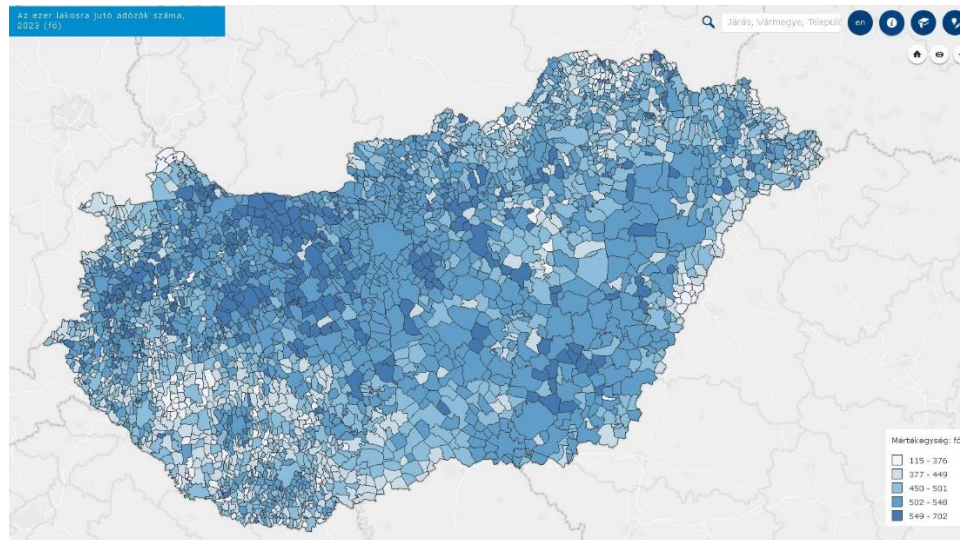
- **Térképes Interaktív Megjelenítő Alkalmazás** (TIMEA)

Az interaktív alkalmazásban **25 témakör, 300 mutatója alapján készíthetők tematikus térképek Magyarország különböző területi egységeire**, akár települések szintjéig. A kiválasztott statisztikai adat ábrázolására, illetve a területi egységek kezelésére számos

beállítási, szűrési és megjelenítési lehetőség áll rendelkezésre, továbbá csv fájlként letölthető az adott térkép adatait tartalmazó *attribútumtáblázat* is.

A TIMEA-ban elérhetők olyan, a vállalkozások szempontjából lényeges mutatószámok is, mint az adózók száma, valamint az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó (SZJA), melyek települési szinten is lekérdezhetők.

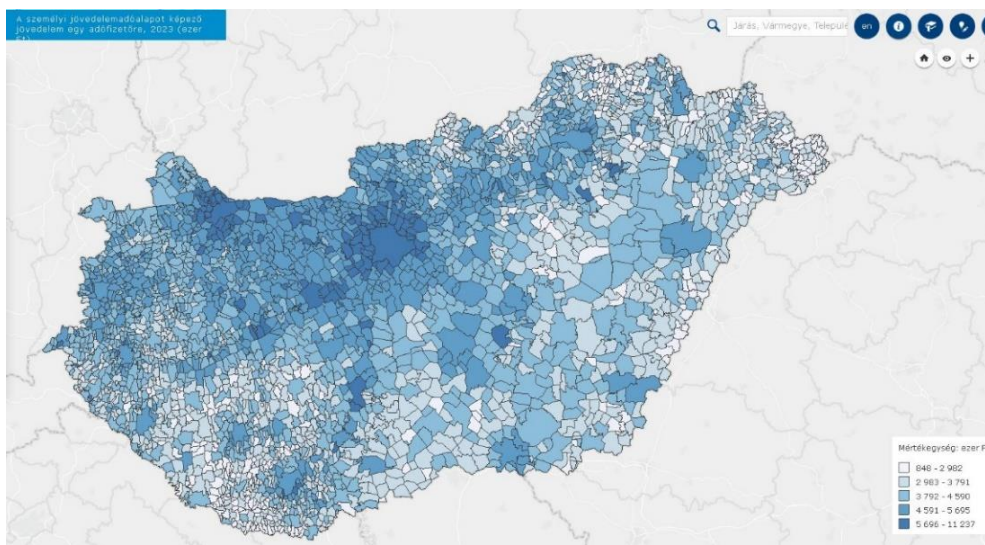
Ezer lakosra jutó adózók száma, 2023

Forrás: www.ksh.hu – [TIMEA \(ksh.hu\)](https://timea.ksh.hu)

A térképes megjelenítés arra is alkalmas, hogy a területi különbségek láthatóvá, ezáltal könnyen elemezhetővé váljanak. A fenti térképen például egyértelműen kirajzolódik a munkaerőpiaci különbségre is visszavezethető területi eltérés: Észak-Magyarország, Észak-Alföld és Dél-Dunántúl településein ezer főre jóval kevesebb adófizető jut, mint a fejlettebb a főváros és Pest vármegye településeinek esetében. A határmentiségből fakadó kedvezőtlenebb, periferiális helyzet is szembetűnő.

A személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem egy adófizetőre, 2023 (ezer Ft)

Forrás: www.ksh.hu - [TIMEA \(ksh.hu\)](https://timea.ksh.hu)

Az egy adófizetőre jutó, személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem területi különbségeinél egy sugaras centrum-periféria szerkezet rajzolódik ki, összefüggésben a gyorsforgalmi úthálózathoz kapcsolódó elérési mutatóval, továbbá a megyei jogú városok gazdasági vonzáskörzetével, valamint azok kedvezőbb munkaerőpiaci helyzetével.

- **Magyarország Helységnévtára**

Magyarország Helységnévtára című elektronikus kiadvány a települések közigazgatási beosztását és a főbb területszervezési változásokat tartalmazó adattár.

Az alkalmazásban lehetőség van konkrét településre keresve lekérdezni a település alapadatait, a népszámlálások időpontja szerint a lakónépesség és a lakásállomány adatokat, illetve a területnagyságokat is.

A legutóbbi, 2022-es népszámlálás adatai alapján a **városrészek, településrészek lakónépességre és a lakásállományra vonatkozó adatai** is elérhetők.

- **Összefoglaló táblák** (STADAT)

A STADAT-táblák témakörökbe szervezve tartalmaz területi adatokat vármegye és régió, esetenként pedig településtípus szerint.

Amennyiben vállalkozása számára a kért adatok részletesebb, területi szintű (járás, település) bontása szükséges, érdemes szakértőinkkel közvetlenül felvenni a kapcsolatot a [„Lépjen velünk kapcsolatba!”](#) alkalmazáson keresztül. Esetenként ugyanis az adatok előállíthatók olyan formában is, amely nyilvánosan nem érhető el a honlapunkon.

A fent felsorolt adatforrások, adatbázisok, kiadványok, egyéb interaktív alkalmazások lehetőséget nyújtanak arra, hogy a vállalkozások előzetesen átfogó képet alkothassanak piaci lehetőségeikről azáltal, hogy megismerik leendő, szűkebb és tágabb felvevőpiacuk társadalmi és gazdasági állapotát.

Az alábbi hivatkozásokon elérhetők a részletesebb adatok:

[KSH Statinfo v40 | Témakör választó](#)

[Népszámlálási adatbázis – Központi Statisztikai Hivatal \(ksh.hu\)](#)

[Magyarország helységnévtára \(ksh.hu\)](#)

[TIMEA \(ksh.hu\)](#)

[Összefoglaló táblák \(STADAT\) – Központi Statisztikai Hivatal \(ksh.hu\)](#)